

Grafiko hau opari mundu aberatseko suminduei

Ekonomistek diote ekonomia finantzarioaren azpian benetako ekonomia dagoela. Ekonomia ekologikoa lantzen dutenek, aldiz, hirugarren geruza sakonagoa aztertu beharra aldarrikatzen dute: materiazko baliabideek, funtsean energiak, osatutako ekonomia bene-benetakoa. Pedro Prietok grafiko batean laburtu du munduaren ikuspegi hau.

PEDRO PEREZ PRIETO AURKEZTEN ez gara hasiko, ARGIAko irakurleek ezagutu dute Unai Break egindako elkarrizketa luze oparoan. Ingeniaria, Asociación para el Estudio de los Recursos Energéticos (AEREN) elkarteke buruzagitzakoa, Prieto da gaztelaniaz petrolioaren gainbeheraz eta energia krisiaz garbien idatzi duten aditueta bat.

Joan den urrian Prietok *Crisis Energética* gunean *Un mensaje a los indignados occidentales* plazaratu zuen, urtea amaitzen ari den honetako balantze eta gogoeta giroari oso ondo egokitzen zaiona. Artikuluan eskaintzen du guk irudiaren txokoa euskaratuta eskaintzen dugun grafiko. Egia esan, grafiko horrek argitzen eta laburbiltzen ditu munduak gaur bizi dituen gatazkak nagusiak, militarrek, ekonomikoak, sozialak, demografikoak... Artikuluak baino liburuak ere eragin ditzakeen grafiko da.

Prieto pozik azaldu da mundu osoan sumindu, *indignado* eta *ocupy* jendeak azken hilabeteotan sistema aldatzeko erakutsi duten nahikeriagatik. Ez zuen horrelakorik espero, kalera protestan irten direnek lortu baitute hedabide nagusiek agintean daudenen alde eraikitako hesia gainditzea. Gainera, hasieran agintari politikoen kontra aritu ostean laster benetako aginteei aurre egin nahia

azaldu dute, burtsei, finantza erakundeei, munduko eliteei.

Prietok barkatzen du *indignado*-en proposamenen lausotasuna, sinpleria nahi bada. Alabaina luzatzen die munduaren egoera ikuspegi osoago batetik aztertzeke konbitea. Horretarako da aipatu grafiko, guk, laburtzearen, “Energia kontsumoa munduan, eskualdeka eta pertsonako” izendatu duguna.

Koadroak munduko jendea eskualdeka banaturik biltzen du, zonalde bakoitzari zutabe bat eskainita. Zutabeen zabalera eskualdeetan bizi diren milioika biztanleen arabera aldatzen da; altuera, berriz, eskualde bakoitzean herritar bakoitzak kontsumitzen duen energiaren arabera. Zutabea kolorez osatzen da, kontsumitzen dituen energi iturri ezberdinak nabarmentzeko: petrolio, gas naturala, ikatza, nuklearra, hidroelektrikoa, biomasa gehi hondakina, eta azkenik energia berriztagarri modernoetatik eskuratua, eolikotik eta fotovoltaiкотik.

Eskualde bakoitzak kontsumitzen duenaz informazio gehiago bada. Esaterako, zenbaki gorritz markatuta dauka bakoitzak zenbat energia erretzen duen munduko kontsumo osoarekin alderatuta. Zenbaki berdez datoz eskualdearen biztanleak munduko guztiekin alderatuta. Eta kontsumoak alderatu ahal izateko,

Irudi honek aberasten du *Crisis Energética* webgunean Pedro Perez Prietok plazaratu *Un mensaje a los indignados occidentales* artikulua. Beste bi erakunderen logoak ageri ditu: Científicos por el Medio Ambiente (CIMA) elkartearena eta *Pik Oil*aren ikerketan liderra den ASPO erakundeak Espainian ordezkari daukan Asociación por el Estudio de los Recursos Energéticos (AEREN) delakoarena. Kontsumitzaile handienak AEB-Kanada, Errusia, Japonia eta Europa dira. Nabarmen geratzen da herrialde baten Barne Produktu Gordina, estu lotuta dagoela energia kontsumoarekin. Nabardura azpimarratzeko, energiaren erabilera bakoitzak lortzen duen eraginkortasuna begi bistan azaltzen da bi datuak alderatzean: Txina, Errusia eta AEB-Kanadak efikazia kaxkarrez xahutzen dute energia. Aldiz, bi parametrok erakusten dute argiki Asia, Afrika eta Indiak bizi duten bazterketa ikaragarria.

watioa darabil Prietok irizpide bakarizat.

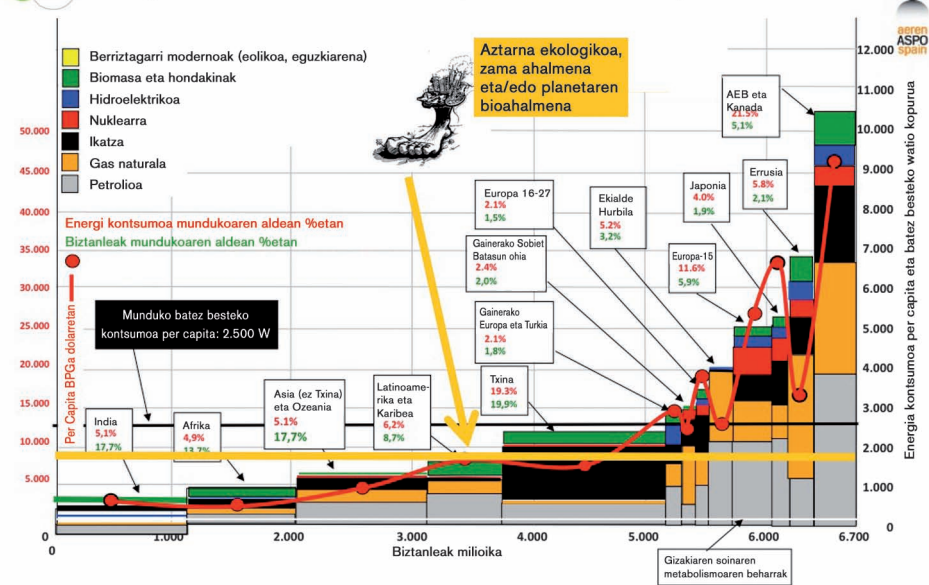
Lehen begiradatik ohartzen da bat mundua oker dagoela. Eskubiko muturrean AEBk eta Kanadak buruko 10.500 watio kontsumitzen dute. Hau da, munduko biztanleen %5,1 izanik energiaren %21,5 erretzen dute. Ezkerreko muturrean, Indian mundutarren %17,7 izan arren energiaren %5,1 daukate erregai.

Munduko biztanleok batz best 2.500 watio kontsumitzen badugu —munduak iraunkor izatekotan gehienez onartuko lituzkeen 2.000 watioen gainetik beti—, horren azpitik bizi dira Afrikan, Asia gehienez Txinan barne, eta Latinoamerikan, Karibea barru. Batez bestekoaren inguruan dabilta Turkian eta Europako herrialde atzeratuenetan. Batez bestekotik gero eta urrunago Sobiet Batasunean izandakoetan, Ekialde Hurbilean, Europan, Japonian, Errusian eta, azkenik, AEBetan eta Kanadan.

Eta langileen internacionalismoa?

Bada informazio osagarri bat gehiago grafikoan, eskualde bakoitzak daukan Barne Produktu Gordina (BPG) tanta gorrietan ageri da. Kasik automatikoa da herrialde baten aberastasuna neurtzen duen BPGren eta energia kontsumoaren arteko lotura. Hortik aurrera hasten

Energia kontsumoa munduan, eskualdeka eta pertsonako

sakrifikatu beharko dugu. Horrela mintzo dira matematikak.

Egia da eskualde bakoitzean aberastasuna oso ezberdin dagoela banatuta, elite murriz batzuek sekulako pilak metaturik. Dirudun horietako batzuek herrialde osoek adina ondasun dauzkate. Horiek utzi beharko lukete gehien denen mesedetan. Baina aberatsak desjabetzea ez litzateke aski izanen. Has-teko, horiei kendutako dirutzak –aitor dezagun fikzio-politika hutsen baino ez garela ari– ezin dira lehengai edo energia bihurtu automatikoki, munduak dauzkan baliabideen oso gainetik metatutako espekulaziozko fortunak dauzkate.

Hala ere, okerrera ez da hori gu bezala langile garen edo klase ertain izateko amets bezala bizi garenontzako: grafikoak erakusten duen mundua orekatzekotan herrialde aberatsetako klase ertainek uko egin beharko litzateke lorpen askori, funtsean ongizate gizartea deitu zaion honi.

Ongizate gizartea langileek urte askotako borrokarekin lortu dutela esanda egiaren zati bat diogu, Prietoren ustean. Herrialde aberatsetako klase ertainei hobekuntza batzuk baimenduz, elite dirudunek langileak konplize bihurtu dituzte munduko gainerako txiroak zuzutzeko. “Gutxi egin genuen –dio Prietok– mendebaldeko klase ertainok galdatzeko geure gizarteetan gutxiago kontsumitu eta xahutzea eta munduko txiroenei oinarritzko ondasun gehiago ematea. Orain eduki dezakegu aukera internacionalismo proletarioa zer den berriro ulertzeko”. ■

dira interpretazioak. Gordinak, Pedro Perez Prietoren ustez.

Vilfredo Paretok ezarri legea konplutuz, gizadiaren %80 bizi da kontsumitzen den energiaren %20ekin, eta alderantziz, %20k xurgatzen du dagoenaren %80. Desoreka hori lotuta dago planeta-ko isuri gehienekin: energia eta lehengaiak txiroen eskuetatik aberatsenetara doaz, aldi berean –gezurra dirudien arren– txiroak zorpetuta dauzkate herrialde aberatsek... eta emigrazioak ere txiroetatik aberatsetara doaz, energiarekin batera.

Jakinik planetari kentzen zaiola modu iraunkorrean eman dezakeena baino %40 gehiago, mundu osoa gehiago garatzea jasan ote lezake planetak? Bestela esanda, zer geratuko

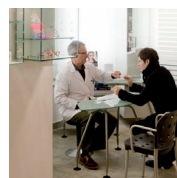
litzateke batez bestekoaren azpitik bizi diren txiroak garatuko balira? Grafikoa itxuraldatu dezakegu –artikulu egin du Prietok– erakusteko zenbat igoko litzatekeen kontsumoa mundu osoan txiroenak Europako jendearen mailara eramanez gero, gaurkoaren bi halako energia beharko genuke. Eta denok *american way of life* nahi izanez gero? Gaurko energia kontsumoa bider bost. Denetara, planetak dezakeenaren 5-8 halako.

Iraunkorra izateko, munduak gaur xahutzen duen energiaren %40 sakrifikatu beharko luke. Baina gizadiaren gehiengoa batez bestekoaren azpitik dagoenez, denon egoera berdintzekotan ipar eta mendebalde aberatsetako herritarrok gure kontsumoaren %60 edo %90

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

Zerbitzua
Kalitatea
Garantia

